

Telegraful

Organ național-bisericesc

Nr. 6

Procuratura de stat

(Of.)

Str. Schewis

Loco

Abonamentul: Un an **80 Lei.** — Șase luni **40 Lei.**Trei luni **20 Lei.**

Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

rețel insertiunilor, după învoială

Abonamentele și insertiunile

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Libertatea confesiunilor

Popor mai răbdător și mai bun pentru neamurile de altă limbă și lege, decât este poporul românesc, nu se găsește în nici una dintre țările europene.

În orice epocă a istoriei, vechi sau nouă, românul a dovedit cea mai largă înțelegere pentru ideile și sentimentele tuturor popoarelor conlocuitoare, fie creștine, fie necreștine.

În statul românesc mărit de astăzi se acordă libertatea cultului, pentru deosebitele confesiuni, în aceeași proporție ca și bisericii dominante ortodoxe.

Cu toate acestea, sau poate tocmai d'aceea, pe urmele toleranței religioase și a considerațiilor de tot felul, — ce ne este dat să constatăm?

Roma papilor își mobilizează oștenii: pe cei de pe malul Târnavelor îi îndreaptă în contra bisericii noastre și a slujitorilor ei (vezi atacurile *Culturii creștine* (!) și ale *Unirii*, număr de număr), ear pe reprezentantul său dela București îl pornește în turneu prin Ardeal și Bănat pentru ca să adune dela numărul disparent al romano-catolicilor din teritoriile noastre eventuale jalbe și plânsori (fiindcă nemulțumiri există totdeauna) împotriva stărilor cu care ei nu se vor împăca decât atunci când vor izbuti să sdruncine puterea noului stat. Este evident prin urmare că, după cum am arătat și de altă dată, avem d'a

facu cu o luptă provocătoare a adversarilor bisericii noastre.

Organele de publicitate blăjene tot mai grăesc și astăzi cu mare emfază despre incomparabila autoritate și forță ce sălășluiesc în Curia romană.

Confrații dela Blaj se prefac a nu ști că venerabila Curie romană, pe vremea regimului unguresc, nu numai că n'a susținut aspirațiile românești ale bisericii greco-catolice din țările coroanei «Sfântului Ștefan», ci dimpotrivă: biserica Romei a fost, în Ungaria și Transilvania, scutul cel mai formidabil al politicii de maghiarizare; ear acum, în epoca democrației, tot mai apără, pe față și pe ascuns, reintronarea Habsburgilor, — în Ungaria deocamdată; pe urmă...

Nici papa, nici bărbații din jurul scaunului său n'au cutezat să-și ridice glasul împotriva năvalei date de unguri asupra bisericii și școalelor confessionale greco-catolice. Și nici unul dintre mitropoliții Blajului n'a fost aflat de vrednic la Roma pentru a fi înălțat la treapta, unde au fost ridicați numeroși prelați unguri.

Prețutindenea, unde biserica greco-catolică trăia în vecinătatea nemijlocită a romano-catolicilor, viața ei românească era împedecată. Orică activitate școlară și bisericească a greco-catolicilor trebuia să îndure cele mai simțitoare daune din punct de vedere al românismului, tocmai pe urma *diplomației* cunoscute a cercurilor Curiei romane, care n'au voit, și nu vreau nici astăzi, să se strice cu Budapesta.

Sub pretextul libertății confessionale, nu putem admite sdruncinarea țării noastre. Și dacă statul este îndreptățit a lua măsuri în contra sectelor religioase, care nu se sfiesc a răspândi sămânța anarhiei, acelaș stat va fi destul de tare să facă față și propagăndelor, care au drept țintă slăbirea bisericii dominante și a întregului element românesc alcătuitor de țară.

Este rândul corpurilor noastre legiuitoare să se rostească în consecvență.

Nr. 6293 Bis.

CONCURS

La seminarul arhidiecezan ortodox român din Sibiu este vacant postul de profesor la catedra de istorie bisericească universală și de cea specială a bisericii ortodoxe române, pentru îndeplinirea căruia se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în «Tel. Rom».

Cererile de concurs sânt a se înainta la Consistorul arhidiecezan însoțite de:

1. Carte de botez.
2. Absolutor teologic.
3. Calificație teologică academică.
4. Alte atestate de serviciu și documente recomandatoare (publicații științifice).

Salarul e cel normat pentru profesorii seminariali.

Sibiu, din Ședința Consist. arh. ca senat bisericesc, ținută la 3 August 1921.

Consistorul arhidiecezan

FOIȘOARA

Sfințirea untdelemnului la încoronarea Suveranilor

Rugăciune cu prilejul încoronării, alcătuită de I. P. S. S. Mitropolitul primat Miron Cristea.

Cu prilejul încoronării Suveranilor, I. P. S. S. mitropolitul Miron Cristea a alcătuit următoarea rugăciune, care va fi rostită la sfințirea untdelemnului, în ziua desăvârșirii actului istoric, din mănăstirea dela Alba-Iulia:

Dumnezeule cel mare, căruia se închină toată făptura, — Părinte al lucrurilor, dintre care isvorește înțelepciunea, — Doamne al milinelor și adâncul bunătăților, pe care nimenea din cei ce Te privesc, nu Te pot cuprinde, — dar dela care purcede toată darea cea bună și tot darul desăvârșit: Ție ne cucernicim și dela Tine cerem: caută din tronul ceresc al slavei Tale asupra noastră, a nevrednicilor Tăi robi și slujitori ai bisericii noastre strămoșești și ne dă dar de slujbă, precum ai dat aleșilor Tăi ucenici și apostoli, și prin smerita rugă a glasurilor noastre trimite pe Sfântul Tău duh care sfințește toate și cu puterea și lucrarea lui curățitoare, sfințește untdelemnul acesta, ca el să fie

ungere de sfințire, îmbrăcăminte împărătească, pavază de vitejie, depărtare și scăpare de încercarea tuturor vrăjmașilor văzuți și nevăzuți, arma dreptății, învoirea și trezirea sufletului și a inimii, scutire de ispite și mireasma tuturor faptelor bune.

Doamne sfinte, împăratul împăraților și domnul domnilor, celace din înălțimea tronului Tău și din strălucirea lui Te-ai coborât pe pământ, luând chip de rob și Te-ai adus pe Tine însuși jertfă pentru mântuirea oamenilor, dându-le tuturor pildă neîntrecută și veșnică: binecuvintează cu darul Tău, această ungere, ca cel ce se va unge dintr'însa, urmând pilda marilor voievozi ai țării și a mucenicilor neamului românesc, — să fie pururea însoțit de dragostea nefățărîtă a poporului său și împodobit cu cele mai alese virtuți creștinești și cetățenești ale înaintașilor săi, domni încărcăți de glorie, pe cari totdeauna să fie gata a le aduce jertfă pe altarul propășirii obștești al țării sale, întrindu-i hotarele și temelile, întemeind altare de închinare și de mulțumire Ție, celui ce ai călăuzit la mărire țara și poporul ei și sporindu-i toate așezămintele de cultură, de gospodărie cruțătoare, de binefacere și de ocrotire a celor mulți și muncitori, nevoiași și în suferințe.

Tu, stăpânul lumii și Dumnezeu dreptății, care cu potop ai pedepsit pe cei ce s'au întors de cătră Tine uitând și binefacerile și po-

runcile Tale, dar în nemărginita Ta milostivire ai slobozit din corabie porumbelul părinteștii Tale iubiri și cu ramura de măslin l-ai trimis tuturor ca semn al iertării și al păcii: nu întoarce de cătră noi, pentru păcatele noastre, blândeța feții tale, ci te îndură spre noi și spre cel ce se va unge din acest rod al ramurii de măslin; eară-i și îndreptează-i lui și nouă greșalele cele de voe și cele fără de voe, sporește fiii, dă țării sale roade cu belșug și ajută unsului Tău, ca să aibă domnie de lungă și pașnică propășire și de înflorire, ca împreună cu el și cu casa lui să-ți aducem mulțumiri și să Te proslăvim, căci dela Tine Dumnezeu cel ceresc se dă celor aleși stăpânirea și puterea, și în mâna Ta este domnia pământului și a neamurilor, acum și pururea și în vecii vecilor, Amin.

Vorbe înțelepte

— *Învățătorul care nu pune la lucrare aceea ce știe, se asemănă unui nor care nu dă ploaie.*

— *Știința gonește neînvățătura, iar nălucirile cele rele nu se pot izgoni dela mintea cea îndărătnică.*

— *Cât vrăjmașul se arată mai smerit, vesel și blând, atâta se cade să nu te nădăjduiești lui.*

Primire la cursul teologic al Seminarului Andreian

Pentru anul școlar ce vine 1921/22, sânt primiți la cursul teologic în seminar arhidiecezan următorii tineri:

Ioan Roman din Covragiu, Toma Neamtu din Dobra, Ieronim Dumitrescu din Ticușul-Român, Ioan Isac din Topârcea, Ioan Cionca din Cubleş, Victor Suse din Soporul de Câmpie, Gavriil Câmpianu din Bălan, Ioan Roșca din Călata Mare, Prodan Socaciu din Ciora, George Zemora, inv. Sibiu, Nicolae Bălăban din Alțina, Ioachim Evi din Vintul de jos, Pavel Alisie din Loman, Alexandru Fodor din Mărișel, Adrian Ungur din Rea și Moise Popoviciu din Ganța.

Tinerii primiți sânt obligați a se prezenta pe ziua de 1 Septembrie a. c. st. v. la direcțiunea seminarială spre a se înmatricula, cu aceea observare, că cei ce nu se vor prezenta la acest termen nu mai pot fi înmatriculați.

Toți cari nu au prezentat la cererea de primire documentele în original, sânt poftiți a le trimite la Consistoriul arhidiecezan până la 31 August a. c. sau a le aduce în persoană, deoarece documentele date în copie nu sânt suficiente pentru înmatriculare.

Dela sate

— Un clopot din America —

Emigrații în America pentru a-și câștiga pâinea de toate zilele, 29 de credincioși ai bisericii noastre, și-au adus aminte de lăcașul sfânt al lui Dumnezeu, unde au primit de multeori merindea sufletească și unde au aflat liniște și mângăere în zile grele, căci la scrisoarea-apel, trimisă lor, în anul 1919 au dat ascultare contribuind cu toții la procurarea unui clopot prețios pentru biserica noastră.

După ce în 1917, la poruncă mai înaltă s'a săvârșit sacrilegiul luându-ni-se și nouă două din cele 3 clopote ale bisericii din Spring (tr. Mercurea) pentru a le folosi la fabricarea proiectilelor să secere viețile luptătorilor doritori de dreptate, Dumnezeu neamurilor a întors săgețile contra celor cari le aplicau pe nedreptul dându-le să înțeleagă că cel ce face sacrilegiu la lăcașul lui Dumnezeu, vinovat va fi și iertare nu va avea în veac.

Făcând cunoscut acest lucru credincioșilor mei aflători în orașul Jounstovn Ohio, în numele parohiei i-am rugat să facă între ei o colectă în scopul procurării unui clopot din America, cu atât mai vărtos că aici s'a epuizat tot materialul de aramă și cioae.

Apreciind justa cerere dintre cei aflători în orașul Jounstovn cei 29 de inși mai jos însemnați au contribuit fiecare cu câte 15 dolari și 50 cenți, colectând astfel 449 dolari și 50 cenți, cu care sumă au și comandat la o fabrică din orașul Cincinnati Ohio vărsarea unui clopot mare.

În vara trecută clopotul a fost debarcat de pe vaporul «Manica» în portul Galați francat și asigurat de fabrică tot în suma de mai sus.

Prezentându-ne la auto:itățile vamale din Galați pentru ridicarea clopotului, spre mai marea noastră mirare nu ni se eliberează fiind supus taxelor vamale, cari se urcau la suma de aproape 5000 lei.

Prin rugări și intervenții la Ministerul de finanțe, (Direcția vănilor) în București după multă așteptare ni se earță taxele vamale, dar ce folos, că trebuie să plătim magazinajul și transportul din Galați până acasă neprimind nici o înlesnire. După altă multă așteptare și cheltueli de transport în fine ne sosește clopotul în stare bună, în gară cea mai apropiată Cunța.

În ziua de 15 Mai a. c. pe două cară de triumf trase de câte 6 boi cu banderiu și drapeluri în frunte, trecând prin comuna Drașov, clopotul american, între sunetul clopotelor dela ambele biserici a ajuns în comuna Spring unde întreg poporul a eșit la biserică întru întâmpinarea mult doritului clopot.

Ajuns înaintea bisericii, am adresat un cuvânt ocazional, în care am relevat dărnicia donatorilor.

Greutatea clopotului nou e de 750 kg. accesoriile lui de 300 kg. în care se cuprinde scaunul său propriu (de bădic) dimpreună cu o roată mare de 1.80 cm. diametru care prin mișcarea unei osii un băiat de 14 ani pune clopotul în mișcare. Dimensiunea clopotului e de 1 m. 35 cm. diametru, construcție solidă, vărsat din aramă și cioae.

După ce pentru ridicarea și așezarea noului clopot s'a făcut un nou aranjament în turnul bisericii, în ziua de sf. proroc Ilie s'a făcut sfințirea clopotului prin subsemnatul asistat fiind de confratele Gh. Major din Vingard. Din această zi încoaci și în viitor, până va exista biserica din Spring, noul clopot prin sunetul armonios își va trimite undele sale în văzduh, chemând pe cei vii la rugăciune și petrecând pe cei morți la locul de odihnă.

Laudă și mulțumită lui Dumnezeu și bună sporire între toate cele bune! și înmulțirea denarului dat de pribegii noștri americani! a căror nume rămâne eternizat pe tabla comemorativă de aramă lucrată tot la fabrica din Cincinnati cu următoarea inscripție:

Spre veșnica pomenire, întru mărirea lui Dumnezeu și vestirea legii lui Hristos, dăruitu-s'a acest clopot sft. bisericii gr. ort. din comuna Spring, de către credincioșii Springeni, cari se aflau în orașul Jounstovn Ohio, din America. În anul 1920 după sfârșitul marelui război al lumii:

Toma Comănici, Ilie T. Fleaca, Nicolae V. Fleaca, Simeon N. Fleaca, Toma Cișmaș, Toma Rotar, Gavrilă Suciu, Simeon Străjan, Vasile Sasu, Samson Valase, Isidor Cotârlea, Ioachim Marcu, Ilie I. Cotârlea, Liviu Groza, Nic. Fleaca P-ușan, Ispas Apostu, Toma N. Fleaca, Gavrilă N. Fleaca, Vasile Marcu, Simeon Comănici, Ioan A. Pastiu, Nicolae Cotârlea, Ioan Cotârlea, Ispas Comșa, Sintie Moga, Iacob Mărginean, Ioan V. Comșa, Nicolae T. Comșa, Ananie Cotârlea.

De încheiere fie amintit că cu ocaziunea stințirii clopotului, tinerimea adultă din loc a dat o producțiune teatrală a cărei venit net a fost destinat pentru fondul clopotelor.

Aceste însemnări le-am făcut cu gândul de-a aduce mulțumită și pe această cale donatorilor noștri și de-a servi de îndemn pentru alți creștini cu d-re de mână cari nu sânt pribegii prin America, și cari pot face mult bine instituțiilor, sub a căror aripi au crescut și unde au primit învățătura ce li a asigurat traiul pe pământ. Să învieze deci mecenajii neamului nostru! Aceasta e dorința noastră.

Pr. Ioan Crăciun

Soc. Ocrot. orf. din război, secția reg. Sibiu

Apel

Statul român a încuviințat ca două zile pe an să fie zilele orfanilor de război: 19 August și ziua Congresului Societății Orfanilor, ce se ține în Mai sau Iunie în fiecare an.

Pentru a strânge fondurile necesare, secția regională Sibiu a deschis în ziua de 19 I. c. colecta publică. Rezultatul acestei colecte însă este cât se poate de *nesatisfăcător*.

Societatea ocrotirea orfanilor din război a alergat la ajutorul inimilor caritabile, întru cât statul român, în situația de astăzi, nu poate să satisfacă în totul unele cerințe de ordin milostiv.

Societatea nu s'a îndoit niciodată de mărinimia publicului sibian, dar de data aceasta, fiind lipsită de organele ce îndeplinesc strângerea de fonduri, prin cheta deschisă n'a putut răspunde în consecință publicului, care nu stă la îndoială de a da obolul său după puteri.

Pentru a îndeplini o datorie de onoare față de orfanii, societatea va face o nouă *colectă publică*, umbând din casă în casă și va aduna fondurile necesare existenței orfanilor.

Cum societatea și-a luat angajament să ajute pe toți orfanii de război, indiferent de naționalitate, colectă publică va atinge pe toți cetățenii.

Nu ne îndoim, că de data aceasta vom fi înțeleși și ajutați în această grea operă de binefacere.

Catinca A. Bârseanu, prezidentă.

Colonel Ciuperca, secretar.

Anuarele anului școlar 1920/1921

10. Anuarul I al școlii normale de învățători, din Cluj, publicat de Dr. Pavel Roșca, director. Cuprinde: Date istorice din trecutul școlii, Cuvânt ținut de director la inaugurarea școlii (se arată celebra *zonă culturală*, sau maghiarizarea cu forța a celor 800 școlii românești din 1917). Corpul didactic are 1 director, 20 profesori, maes'tri și învățători. Biblioteca școlii conține aproape trei mii de volume. Școala este înzestrată cu bogate colecțiuni. Bursă întreagă au avut 106 elevi, semibursieri au fost 7. La examen de capacitate au fost admisi 11 candidați, dintre cari au obținut diplomă de învățători 7 inși. Elevi înscriși în opt clase 114. Societatea de lectură «Nicolae Iorga» a elevilor a fost condusă de prof. Victor Lazăr.

Scrisoare

Cătră Moș Pavel Șerban și soția sa Anastasia, în Crihana jud. Cahul, Basarabia.*)

Moș Pavel și mătușa Anastasia! Insetat ne era sufletul după cuvântul Domnului, căci se învățasese inima noastră și mulți uitaseră de Domnul și de casa Lui, ca și în zilele lui Ilie Prorocul.

Și a zis Domnul: «Perde-voi poporul acesta, că a uitat râvna casei mele». Și a închis cerul 3 ani și 6 luni, încât tânguire mare era în împărăția lui Achav și Ozie împăratul; iar prorocul Ilie pe muntele Carmilului plângea sfârșitul neamului său, că se ruga: «ia Doamne și sufletul meu, căci nici eu nu sânt mai bun ca strămoșii mei.» Și i-a auzit Dumnezeu tânguirea și l-a trimis la văduva din Sarepta Sidonului și-a aflat mântuire el și poporul lui Israel...

Insetat era și sufletul nostru după cuvântul Domnului, dar a venit «foc șiucidere» și la mulți s'a învățat inima și s'a abătut dela râvna pentru casa lui, și ingerul Domnului a venit la tine moș Pavele și ți-a zis: Școală și pleacă, du-te pe pământul pe care de 40 de ani l-ai părăsit și pe care au trăit strămoșii tăi și du mângăiere poporului meu și va fi mângăiere ție și casei mele.

Și ai ascultat cuvântul Domnului și «ți s'a aprins inima», și ai venit și ai sporit untul de lemn și făina văduvitei și încercatei noastre biserici, și ai răurat ploaie binefăcătoare peste sufletele obidite și inimi învățate, și iarăș «s'a aprins inima noastră spre casa Domnului»!...

Binecuvântă Doamne pe servii tăi Pavel Șerban și Anastasia, cari «au iubit podoaba casei Tale» și au dăruit sf. noastre biserici pentru «pomenirea de veci»:

În anul 1920 bani pentru zidirea bisericii, distruse de dușmani, 1000 lei și o strană pentru cântăreți; În 1921 în ziua sf. Proroc Ilie: Un clopot de 300 kg în valoare de 10.500 lei, fabrica «Oituz», București pe care cu a sa cheltueală l-a adus, la urcat și așezat în clopotniță. Și s'a sfințit în ziua de sf. Ilie patronul întemeierii comunei noastre (1823 Iulie 20), ca să cheme la slujba dumnezească pe cei vii, să plângă pe cei adormiți în Domnul, și să înfrângă furtunile care s'ar abate asupra noastră;

Și ne-a mai dăruit 1 masă pentru proscomidier, 1 învelitoare pe masă, 1 învâl. pe sf. pristol, și 1 ștergar de borangic, 1 cruce de fier la clopotniță, 1 cruce cu răstignirea închisă în sticlă, 1 cruce de lemn mare la înmormântări și 2 icoane pentru închinat.

Toate acestea le-a cumpărat și le-a adus pe a sa cheltueală, străduindu-se mult pentru podoaba casei Domnului.

În numele poporului drept-credincios ce păstoresc Vă zic: Ani cu sănătate și cu dragoste pentru sfânta noastră credință strămoșească, care azi ne-a adunat într'o singură biserică și o singură țară! În zilele de sărbători ruga-ne-vom cu cuvintele sfântului Ion Gură de Aur dela St. Liturghie: Ear pe ctitorii și binefăcătorii sfintei noastre biserici pomeniște-i, Doamne, întru împărăția Ta!

Poiana-Sărată de pe Valea Oituzului, la sf. Ilie 1921.

Pr. I. Rafiroiu.

*) Pavel Șerban, astăzi bătrân de 70 de ani, plecase din comuna sa Poiana-Sărată (jud. Treiscaune), înainte cu 40 de ani, în Basarabia, unde s'a însurat și trăește cu copiii săi. Când l-a învădnicit Dumnezeu să vadă mântuirea neamului, și-a adus aminte iarăș de locul său de naștere, a venit la București și de-acolo la Poiana-Sărată, jertfind timp și bani pentru a contribui la zidirea bisericii noastre distruse de război. I. R.

Unificarea organizației administrative a bisericii ortodoxe române din România întregită

(Urmare)

Atribuțiile adunării parohiale; examinează și completează raportul despre mersul afacerilor parohiale; alege pe membrii consiliului eparhiei și ai comitetului parohial; examinează și aprobă propunerile consiliului paroh. privitoare la zidirea, și repararea și înzestrarea bisericilor, școlilor și a altor instituții parohiale; examinează și aprobă mijloacele pentru înființarea fondului bisericesc parohial; fixează dări adiționale în folosul parohiei; examinează și decide asupra stării materiale a personalului bisericesc parohial; alege membrii adunării protopopești; priveghiază ca consiliul și episcopii parohiali să-și facă datoria; cercetează și aprobă bugetul și inventarul alcătuit de consiliul parohial; cercetează și aprobă socotelile anuale ale parohiei și le trimite adunării eparhiale pentru control și descărcarea anuală; decide în privința cumpărării, vânzării și înscrierii imobilelor; înaintează hotărârile sale prin protopop consiliului eparhial spre aprobare.

Cu 8 zile înainte, parohul, ca președinte, convoacă adunarea parohială și vestește și pe protopop. La adunare se desbat chestiunile propuse la ordinea zilei precum și altele dacă sânt cerute la 10 membri. Adunarea parohială se întrunește odată pe an în Ianuar; poate ținea și ședințe extraordinare. Hotărârile sânt valide dacă sânt de față 1/10 din numărul alegătorilor înscriși în listă.

Ele se înscriu în procesele verbale. Contestările trebuie îndreptate la consiliul eparhial în 14 zile.

Consiliul parohial este organul executiv și administrativ al adunării parohiale. El lucrează sub președinția parohului și reprezintă parohia în toate afacerile afară de cele duhovnicești.

Membrii consiliului parohial se aleg pe 6 ani.

Consiliul parohial se compune: în parohiile până la 1000 familii din 10; până la 1500 din 15, până la 2000 din 20, până la 2500 din 25 și de aci în sus din 30 membri. Cei înruși aproape nu pot fi în același timp membrii consiliului parohial.

Membrii C. P. sânt onorari. Convocarea C. P. o face parohul sau înlocuitorul său ca președinte. Consiliul ține ședințe de 2 ori pe an, la sfârșitul lui Iulie și Decembrie.

Atribuțiile C. P. sânt: face inventarul oricărei averi a bisericii, școlii, a fondurilor și fundațiilor; face propuneri pentru vânzări și cumpărări; îngrijește de averea parohiei și de bună starea edificțiilor parohiale; înzestrează biserica cu cele trebuincioase cultului; se îngrijește și de reparări, zidiri etc.; caută mijloacele pentru dotația personalului parohial; fixează condiții de arendări și închirieri pentru bunurile bisericești; plasează banii disponibili ai bisericii, școlii și ai altor fundații parohiale, examinează gestiunea financiară a parohiei; supraveghează religiozitatea și moralitatea membrilor parohiei; face, prin oficiul protopopesc, propuneri adunării parohiale.

(Va urma)

Știrile zilei

Ședințe. I. P. S. Sa Arhiepiscopul și Mitropolitul nostru *Nicolae* a convocat următoarele ședințe și anume: *Luni* în 16/29 August s'a întrunit sub presiunea I. P. S. Sale *Reprezentanța fundațiunii Gozdu* participând P. Sfinții Episcopi: Ioan I. *Papp* dela Arad, Iosif T. *Badescu* dela Caransebeș, Roman R. *Ciorogariu* dela Oradea mare; d-nii Avram *Berlogea*, Nicolau *Poinar*, Anton *Mocsonyi*, Dr. *Constantin Popazu* și notarul Dr. *Aurel Crăciunescu*.

Marti și Mercuri în 30 și 31 August nou se va întruni *delegațiunea congresuală* pentru a se pronunța asupra proiectului de statut privitor la unificarea bisericească și despre cele indeplinite a face raport către congres. Raportul delegației va forma obiect de dezbateră în ședințele Consistorului mitropolitan.

Joi și Vineri în 1 și 2 Septembrie nou se vor ținea ședințele Consistorului mitropolitan, atât plenare, cât și senatele.

Predică în Catedrală. Duminica trecută, în ziua praznicului S-tei Marii implinindu-se 5 ani dela intrarea României în războiul mondial părintele P. *Morușca* a rostit în catedrala noastră o frumoasă predică potrivită acestui fericit eveniment, pe care o vom publica o în n-rul proximal al foaiei noastre.

Episcopia de Timișoara. Primăria orașului Timișoara a adresat ministerului de culte un memoriu, redactat de d-l avocat *Emanuel Ungureanu*, prin care cere înființarea episcopiei ortodoxe românești în Timișoara.

Congres catehetic. La inițiativa asociației numite *«Frățimea profesorilor de religie în școlile secundare și medii din Basarabia»*, pe ziua de 10 Septembrie st. n. a. c. s'a convocat la *Cernăuți* un congres al profesorilor de religie din întreaga Românie. Scopul congresului e, ca educația religioasă să se așeze pe baze cât mai solide, unitare și corespunzătoare principiilor pedagogice moderne. Stabilirea unui plan de învățământ unitar pentru întreaga țară, din toate materiile și fixarea celor mai bune mandate didactice spre ajungerea scopului. Atragerea atenției catehetilor și profesorilor noștri de religie asupra acestui congres, la care ar fi bine să participe cât mai mulți.

Cursurile universitare de vară, organizate de sașii sibiieni, s'au încheiat în 24 l. c. La prelegerile, care au durat două săptămâni, au venit la Sibiu, să asculte cuvântul profesorilor nemți sosiți dela universități, numeroși intelectuali germani: preoți, dascăli, funcționari și particulari, din apropiere și din depărtare. Cursurile acestea, ca și cele din anul trecut, au fost însoțite de conveniri sociale, concert și teatru.

Episcop de rasă neagră. O revistă americană aduce știrea, că în vara aceasta a fost sfințit un episcop negru pentru localitatea Cape Palmas în statul african Liberia. Au fost de față, la acest eveniment, mai mulți episcopi și credincioși albi, precum și 500 de negri. Noul episcop protestant se numește *Dr. T. Momola Gardiner*, e de 41 de ani, are studii mai înalte și e fiul unui preot mohamedan. De tiner s'a încreștinat.

Convocare. Comitetul Fondului Gheorghe Lazăr din Cluj invită pe toți domnii membri să ia parte la ședința plenară în 3 Septembrie n. a. c. ora 4 d. a. în biroul Casei Învățătorilor din Cluj. La ordinea zilei: Primiriile în Casa Învățătorilor pe anul școlar 1921/22; Chestiuni curente.

Comitetul central

Proces disciplinar sistat. Se știe, că la intervenția organelor de stat, în contra profesorului *Nicolae Sulică* din Brașov, Consistorul arhidiecezan a introdus procedura disciplinară. Investigația a durat aproape doi ani, ascultându-se o multime de martori. Terminată cercetarea, Consistorul arhidiecezan, în conformitate cu opinia jurisconsultului său, a sistat procedura de urmărire mai departe, în lipsă de dovezi. În urma acestei decizii profesorul *Nicolae Sulică*, în considerarea situației în care se găsea la liceul nostru din Brașov, a renunțat la postul ocupat la acel liceu. Renunțarea s'a luat cunoștință; și astfel a încetat de-a mai fi profesor la acel liceu.

Convorbire... În vagon, lângă doi prelați maghiari, sta soția unui funcționar român, — poartă Voința din Cluj. Trenul se apropie de Alba-Iulia, clădirile încoronării apar triumfătoare în mijlocul cetății. Toți se uită spre ele. Preoții sfinței episcopii romano-catolice din Alba-Iulia se uită și ei ei, și-și șoptesc la ureche:

Unul: Va fi din această clădire încă și spânzurațoară!

Celalalt: Ș'apoi seminar de teologie romano-catolic!

Credeau că nu-i aude nimeni. Azi Siguranța din Cluj a început cercetarea.

Cinema Apollo, Piața Unirii, Sibiu. În 30 și 31 August filme senzaționale. În pregătire: *Cercul roșu*.

Inscrierile la școala de ucenici a statului în Sibiu. Se aduce la cunoștința dlor patroni, cari au la învățătură elevi meseriași (ucenici) obligați a cerceta cursurile școlare, că înscrierile la școala de ucenici a statului din Sibiu se vor face, pentru anul școlar 1921/22, din 1—10 Septembrie a. c. în fiecare zi dela 5—7 ore seara, în cancelaria Direcțiunii școlii primare de stat din Strada Urezului Nr. 13. La înscriere elevii vor aduce cu sine certificatul clasei ultime, certificatul de botez, contractul încheiat cu măiestrul, buletinul de vaccinare și 12 (doisprezece) Lei taxă de înscriere și didactru. Prelegerile se încep Luni în 12 Septembrie 1921. *Direcțiunea școlii.*

Carte de bucate. A apărut tocmai acum partea I din cea mai bună carte de bucate *Poftă Bună*, de *Zotti Hodos*. Partea aceasta cuprinde 162 de rețete pentru: Supe, ciorbe, asiete, pești, rasoluri și sosuri, — la sfârșit menu-uri pentru zile comune și pentru sărbători. Cartea costă 6 Lei. De vânzare la Librăria Arhidiecezană în Sibiu, și în alte librării.

Samsarlăcul

credeam, că va lua sfârșit la preoții noștri, cari sânt trimiși să întemeieze împărăția lui Dumnezeu, să propoveduiască pierderea sufletului pentru lumea aceasta, să lăpede înșiși toată grija cea lumească oferindu-se, *mai ales aceasta*, pildă lumii; dar nu; el continuă, coborându-se până la cele mai inferioare trepte, lovind cu dispreț în duhul evangheliei, batjocorind biserica și terfelind o tagmă.

Ne-am justificat cu vitregia vremii, că a trebuit să răsturnăm brazda lăsând înțelenit ogorul sufletului; tot vitregia vremii ne-a silit să devenim industriași, și uneori mari; tot ea ne-a făcut crâșmari; tot ea samsari în război, făcând afaceri în «tovarășie» sau pentru dl Șloimsohn, furnizând lână, brânză, fân etc., producând prin toate o amară decepție în sufletul credinciosului, și-o scârboasă antipatie față de preotul-furnizor și scăzând prestigiul tuturor preoților, — dar nici odată nu m'am gândit că tot preotul, și încă spunându-o lumii prin inseratele «Daciei Traiane» (pg. 4, Nr. 182), să ajungă și samsar de dragoste și căsătorie.

V'a scăpat din vedere acest inserat? Rog on. redacție să-l reproducă, deastădată gratis:

«Căsătorie. Deoarece la anunțul meu din Nr. 163 al «Daciei Traiane» s'au anunțat mai mulți tineri, și eu dispun numai de o față, invit prin aceasta fetele, respective domnișoare, cari voiesc a se căsători să se anunțe la mine trimițându-și poza cu notarea zestrei ce o are, ca să pot mijloci afacerea cu tinerii cari așteaptă răspuns dela mine. — O domnișoară cu zestre de un milion lei dacă se însinuă (!?) și convine respectivului, poate să facă căsătorie cu un profesor de liceu într'un oraș mare. — *Alexandru Vlad, preot în Mag, p. u. Săliște.*»

Stilul e omul, zice Buffon, și fiindcă omul nostru e samsar, și stilul corăspunde! Dar cinstitul părinte, care n'a avut vreme să se ocupe cu acestea, a uitat ceva nepublicat: procentul, ce-i compete pentru mijlociri.

Sărmană împărăție a lui Dumnezeu, ai ajuns se vede între mărfuri, oferi și tu plus-valori și ai lipsă de samsari! Și încă de cei cari vor să zică, că Duhul sfânt locuiește în ei?

Ultima treaptă a samsarlăcului!

Cerem duh nou? Viață nouă? Dela noi? Dela biserica noastră? — Să nu mai glumim!

Sărmană Asociație a clerului, tu nu cadreză cu vederile unei astfel de preoțimi; are tot dreptul această preoțime să spună (vezi Greșeli, cari se răsbură, Tel. Rom., vara a. 1919) că Asociația e numai a unora, cari — nenorociții — au ales partea Mariei. Altul e duhul vremii.

Duhul vremii, capitalismul și încă fără capital, trebuie să lucreze și prin acei, cari în Păresimi pentru a nu știu căta mia oară spânzură pe Iuda! Să ne mai mirăm dară, că în biserică dela celula constitutivă până sus, de vrei să fii ceva, se cere: gospodărie? — Nu.

Vom schimba din nou biserica în «basilica», în bursă, căci se răstoarnă amvoanele și se introduc mesele schimbătorilor și ale mijlocitorilor.

Dar cum stăm cu tagma, părinte? Dacă cu evanghelia te-ai certat, și poate totdeauna a fost așa, vrem să știm, dacă în vocabularul comercial al Sfinției Tale e și cuvântul tagmă preoțească, și dacă această frază are echivalent în sufletul Dtale? Conștiința Dtale umple vre-un vacuum în acel întreg? Până unde vei terfelii un oficiu, pe care unii dintre noi cu prețul celor mai mari jertfe vrem să-l ridicăm la prestigiul ce i se cuvine? Nu poți trăi nici On. Dta din venitul ce-l oferă preoția? S'o credem. Dar ai la îndemână frumoasa stupină, ocupația care singura e în stare să-ți insuflă un ideal, cu indemn spre desăvârșire. Și dacă nici asta nu e suficient pentru un om țără familie grea, lasă oficiul, nu-l mănji, doar aruncă în el cu tină destui nechemăți.

Sânt atâta de indignat, că nu pot califica o astfel de faptă, pe care Sf.-Ta o supui aprecierii publice, decât ca o faptă de teapa celui din urmă pericinat scăpătat sau a unei infometate, care nu vrea s'o știe lumea. Noțița, care te însinuă pe Dta, ne doare pe noi, — de aceea dau expresie indignării mele.

Și de altfel credem, că o astfel de faptă, care stă în direct antagonism cu evanghelia și cu biserica, care discreditează o tagmă întreagă, nu poate fi trecută cu vederea nici de forurile competente. Și așteptăm să-și facă datoria.

Să punem capăt samsarlăcului, că nu-i compatibil cu preoția.

Gh. Maior.

Nr. 391/921

(154) 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului de al treilea învățător dela școala primară confesională gr.-or. română din **Arpașul-de-sus**, protopresbiteratul Avrigului, prin aceasta se publică concurs cu termen de 20 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele statorite în legile din vigoare și sânt asigurate dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post de învățător să-și subștearnă cererile concursuale instruite conform legilor în vigoare la oficiul protopresbiteral în Avrig județul Sibiu, până la termenul susindicat, având cel ales pe lângă școala de toate zilele să instruiască și să conducă elevii de școală la biserică și să cânte cu ei la sfânta liturgie, să se prezinte în vre-o Duminecă sau sâmbătoare la biserică spre a face cunoștință cu poporul și poziția comunei.

Avrig, 8 August 1921.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Avrigului în înțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Căndea,
protopop.

Nr. 386/1921

(155) 1—3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor învățătoarești la școlile confesionale ort. rom. din comunele **Sacămaș și Teiu**, din protopopiatul Dobra, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Dotajia este de câte 300 lei dela biserică și restul dela stat, cvartir în natură sau relut de cvartir și lemne de foc.

Învățătorii aleși sânt obligați a instrui și elevii de repetiție și a cânta cu elevii în Dumineci și sâmbători la sfta liturgie.

Cei cari doresc să ocupe aceste posturi să-și înainteze petițiile subsemnatului oficiu în termenul arătat.

Oficiul protopresbiteral ort. rom. în înțelegere cu comitetele parohiale.

Dobra, la 2/15 August 1921.

Iosif Moraru
protopop

Nr. 386/1921

(155) 1—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor învățătoarești la școlile confesionale gr.-or. din comunele mai jos însemnate în protopresbiteratul Târnava se publică concurs cu termen de 20 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

1. **Lăslăul-român**, salar 300 lei, restul dela stat, cvartir și grădină de legume.

2. **Soimușul-român**, salar 200 lei, ajutor consistorial 100 lei, și restul dela stat, cvartir și un stângen de lemne de foc.

Învățătorul ales este obligat a instrui elevii în cântări bisericești și a-i conduce la sfânta Liturgie în Dumineci și sâmbători.

Rugărilor au să și le înainteze la subsemnatul oficiu protopresbiteral în Cetatea-de-baltă, în termenul deschis.

Cetatea-de-baltă, 20 August 1921.

Nicolae Todoran,
protopresbiter.

Nr. 432/1921

(133) 3—3

CONCURS

Pentru întregirea postului de parch în parohia de cl. II **Neagra-de-jos**, protopresbiteratul Câmpeni, se escrie concurs.

Concurenții își vor înainta cererile, instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu, în termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Alesul și întâritul paroh va beneficia, pe lângă salarul dela stat ce se dă preoțimeii rurale, și de venitele fasonate în coala B. pentru întregirea dotației preoțești.

Candidații, cu prealabila încunoștințare a acestui oficiu, se vor prezenta în parohie înainte de alegere, spre a cuvânta și cânta sau celebra.

Oficiul protopresb. ort. rom. în înțelegere cu comitetul parohial.

Câmpeni, 12 Iulie 1921.

Iosif Gomboș
adm. protopresb.

Nr. 366/1921

(109) 3—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor învățătoarești la școlile primare confesionale gr.-or. române din mai jos însemnatele comune, în protopresbiteratul Avrigului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

1. **Avrig**, trei posturi de învățători, cu salarul anual de câte 300 Lei din cassa bisericii, ear restul și toate adausele din ajutorul dela stat. Relut de cvartir și grădină.

2. **Porcești**, două posturi de învățători, cu salarul anual de câte 300 Lei, ear restul dela stat. Relut de cvartir și grădină.

3. **Viștea-de-sus**, două posturi, cu salarul anual de câte 300 Lei din cassa bisericii, ear restul din ajutorul dela stat. Relut de cvartir și grădină și trei stângini de lemne.

Doritorii de a ocupa vre-unul din acestea posturi să-și subștearnă cererile concursuale, instruite conform legilor în vigoare, la oficiul protopresbiteral în Avrig (posta Avrig, județul Sibiu) până la termenul susindicat, având cei aleși pe lângă școala de toate zilele și de repetiție să instruiască și să conducă elevii de școală la biserică și să cânte cu ei la sf. liturgie, să se prezinte în vre-o Duminecă sau sâmbătoare la biserică, spre a face cunoștință cu poporul și poziția comunei.

Avrig, 1 Iulie 1921.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Avrigului în înțelegere cu comitetele parohiale competente.

Ioan Căndea,
protopop.

Nr. 253/1921 of. prot.

(144) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a **Mogoș-Mămăligani**, din protopresbiteratul Lupșa, devenită vacantă prin moartea parohului Vasile David, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele pe lângă observarea, § 26 din Reg. pentru parohii, împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Concursurile instruite conform regulamentelor în vigoare, cu documentele cerute, sânt a se înainta subscrisului oficiu protopresbiteral în termenul deschis, iar concurenții — cu observarea prescrișelor regulamentului pentru parohii, se pot prezenta în parohie pentru a cânta, celebra, respective cuvânta și a face cunoștință cu poporul.

Baia-de-Arieș, la 21 Iunie (4 Iulie) 1921.

Oficiul protopresbiteral în înțelegere cu comitetul parohial.

Vasile Gan
protopresbiter.

Nr. 269/921

(141) 2—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor învățătoarești dela școlile confesionale din comunele mai jos însemnate, în protopopiatul Turda, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima inserare în «Telegraful Român».

1. **Turda**, salar 600 lei, restul dela stat. Locuință confortabilă, încălzită cu gaz metan, apeduct, lumină electrică, grădină de zarzavaturi.

2. **Agârbiciu**, salar 300 lei, locuință, grădină, restul salarului se va cere dela stat.

3. **Botez**, salar 300 lei, restul dela stat, locuință și lemne de foc.

4. **Cristiș**, salar 300 lei, restul dela stat, locuință și lemne de foc.

5. **Găbud**, 300 lei, restul dela stat, locuință, grădină și lemne de foc.

Aleșii vor instrui elevii școlii de toate zilele, și pe cei de repetiții în cântările bisericești și vor conduce elevii regulat la biserică în Dumineci și sâmbători, cântând cu ei la sf. liturgie.

Preferiții vor fi cei apți a forma coruri. Reflectanții își vor înainta cererile instruite în regulă subsemnatului oficiu protop., în termen deschis, având a se prezenta în toamnă spre a face cunoștință cu poporul.

Turda, 15 Iulie 1921.

Oficiul protop. în înțelegere cu comitetele parohiale.

Jovian Murășianu
protopop

Nr. 448/921

(139) 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului de învățător la școala primară ort. rom. din comuna **Vecerd**, protopresbiteratul Agnita, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în «Telegraful Român», cu următoarele emolumente:

1. Salar 270 lei din repartitie dela popor.
2. 30 lei din zlotul comunal.

Întregirea se va cere dela stat.

3. Cortel în edificiul școlii.

4. Grădină și lemne de foc.

Învățătorul ales se obligă a instrui elevii de școală, a-i conduce la biserică în Dumineci și sâmbători și a cânta cu ei la sf. liturgie.

Concurenții să-și înainteze cererile nezstrate cu documentele de calificățiune subscrisului în termenul susindicat și să se prezinte în biserică spre a face cunoștință cu poporul.

Agnita, 27 Iulie 1921.

În înțelegere cu comitetul parohial.

Ioachim Muntean
protopop

Nr. 483/1921, Prot.

(140) 2—3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor învățătoarești la școlile confesionale ort. rom. din comunele mai jos însemnate, din protopopiatul Târgul-Murăș, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

1. **Cucerdea română**, salar anual 200 lei din repartitie și restul întegire dela stat, re'ut de cvartir și grădină.

2. **Gornești**, (Ghernesig) salar anual 200 lei din repartitie și restul întegire dela stat, relut de cvartir și grădină.

3. **Iclandul mare**, salar anual 300 lei și anual 200 lei din repartitie și uzufructul alor 14 jug. loc comasat, computeate în 100 lei, restul întegire dela stat, cvartir și grădină în natură.

4. **Nasna**, salar anual 300 lei dela biserică și repartitie, restul întegire dela stat, cvartir și grădină în natură.

5. **Petea de câmpie**, salar anual 300 lei, 200 lei din repartitie și uzufructul alor 11 jug. pământ, computeate în 100 lei, cvartir și grădină în natură.

6. **Veța** salar anual 200 lei din repartitie, restul întegire dela stat cvartir și grădină în natură.

Învățătorul ales în ori și care din acestea posturi este obligat a instrui și pe elevii de repetiție, a cânta cu elevii în Dumineci și sâmbători la Sf. Lit. și a instrui pe elevi în grădina de pomărit. Cel ales în Gornești, Petea de câmpie, și Veța, are să ocupe și postul de cantor.

Cei ce doresc a ocupa aceste posturi au să-și înainteze rugărilor subsemnatului oficiu în termenul arătat și să se prezinte în vre-o Duminecă sau sâmbătoare la biserică.

Târgul Murăș 18 Iulie 1921.

În înțelegere cu comitetele parohiale.

Stefan Russu
protopop.

Nr. 124—1921

(149) 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului al II-lea de învățător la școala primară confesională ort. română din **Mateiaș**, tractul Cohalm, se publică concurs cu termen de 20 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele sânt: 50 Lei anual dela biserică și întregirea dela stat, cvartir în natură dintr'o odae, bucătăria în comun cu primul învățător în edificiul școlii și 20 Lei relut de grădină.

Cererile de concurs se vor înainta în termenul deschis oficiului protopresbiteral subsemnat. Petenții sânt invitați a se prezenta în comună spre a face cunoștință cu poporul.

Alesul va fi obligat a conduce elevii la biserică și a cânta cu ei Dumineca și în sâmbători.

Mateiaș, în 28 Iulie v. 1921.

Ioan Brotea, **Nicolae Săbău,**
par., preș. com. par. epitrop.

Văzut. Nr. 272—1921 prot.

Cohalm, la 2 August 1921.

Emilian Stoica,
protopop.